

ULUSAL STRATEJİ MERKEZİ
NATIONAL STRATEGY CENTER
USMER

“KIRSAL MAHALLE” RAPORU

ULUSAL STRATEJİ MERKEZİ
TARIM KOMİSYONU

Hazırlayanlar:

Prof. Dr. Cengiz Çakır

Orman Yük. Müh. Temel N. Yılmaz

Zir. Yük. Müh. Süleyman Yurddaşer

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir Fazıl Ulusoy

Mart – 2021

0312 431 40 31

ulusalstratejimerkezi.com
usmer@ulusalstratejimerkezi.com

Fidanlık Mah. Sakarya Cad.
No: 32/1 Çankaya- Ankara

GİRİŞ

12 Kasım 2012'de çıkarılan 6360 Sayılı Kanun ile Büyükşehir Yasası değiştirilerek 30 ilde 16 bin 220 köy, mahalleye dönüştürülmüştür. Türkiye'deki 34 bin 434 olan köy sayısı, neredeyse yarı yarıya azalarak 18 bin 214 köye düşmüştür. Yine aynı değişiklikle, 1053 belde de mahalleye dönüştürülmüştür.

“Torba Yasa” uygulaması yaygın hale gelmiştir. Aynı yasa teklifi içine birçok yasadaki değişiklik yapacak maddeler sıkıştırılmaktadır. Bu durum yasaların bütünlüğünün bozulmasına yol açmakta ve değişikliklerin izlenmesini güçleştirmektedir. 16 Ekim 2020 tarihinde çıkarılan 7254 sayılı yasadaki yer alan 10. madde ile 5216 Sayılı Büyükşehir Yasasına bir Ek Madde ilave edilmiştir.

Söz konusu madde Büyükşehir Belediye Kanunu ile yapılan vahim hatadan dönüşün utangaç bir biçimdir. Bu girişim özünde olumlu olmakla birlikte, işi başvuruya dayalı olarak yerel yönetimlerin kararına bıraktığı için halk deyimiyle “yorgunu yokuşa sürmektedir”. “Kırsal mahalle” statüsüne kavuşma olanağı olan çoğu eski köylerin halkı ve mahalle muhtarları durumdan haberdar değildir. Nereye ve nasıl başvuracağını bile bilmemektedirler.

6360 sayılı yasa ile meralar başta olmak üzere eski köylerin bütün “orta malları” belediyelere devredilmiştir. Buralar, kira getirmekte ve potansiyel rant alanları olarak görülmektedir. Fiilen belediyeler eliyle satılan pek çok taşınmaz vardır. Emlâk vergisi, gelir vergisi, su parası gibi gelir kalemlerinden yoksun kalacağını fark eden belediye meclislerinin “kırsal mahalle” ye dönüş kararına kolayca onay vermeleri beklenemez. Büyükşehir meclislerinin ilçe meclislerinden gelen kararı kabul etmemesi olasılığı da vardır. Alınmış bir kararın sonradan iptal edilmesi de mümkündür.

Bu durumda kırsal kesimin yoksul insanları, çıkarılan bu yasadaki kolayca yararlanamayacaktır. Özellikle Güneydoğu ve Doğu Anadolu’da köye dönüş için gerekli olan mera alanlarına kavuşmaları açısından “kırsal mahalle” sayılmaları büyük önem taşımaktadır.

17 bini aşkın yerleşim yerinde yaşayan halkın yaşam koşullarını rahatlatacak ve geleceğe umutla bakmasını sağlayacak bir fırsat doğmuştur. Önderlik yapılarak kırsal mahalle olma taleplerinin belediyelere iletilmesi gerekmektedir. Belediye meclislerinden olumlu karar çıkartılıp Büyükşehir Belediye Meclislerinde onaylanması için siyasi mücadele gerektiği açıktır.

6360 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile kırsal yerleşim yerlerinin akşamdan sabaha

kente dönüşmesi sağlanmıştır. Oysa kırsal alandaki bir köyün, kentin bir mahallesine dönüşmesinin, uzun zamana ve çeşitli koşullara bağlı olduğu tarihsel ve bilimsel bir gerçektir. Yani, 6360 sayılı yasa ile kır ve kent ayırımı bir çırpıda ortadan kaldırılmıştır.

Bu yasanın gerekçesinde, "... yasanın tarımı ve tarımın bir kolu olan hayvancılığı engellemeyeceği, bilakis büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri görev alanları kapsamında yapılacak tarım faaliyetlerinin modern üretim ve yetiştiricilik konusundaki işbirlikleri ve projelerle çiftçiyi destekleyebileceği böylece tarımsal yetiştiriciliği engellemeyeceği ..." ifade edilmektedir.

Ancak, 6360 sayılı yasa ile sözde mahalle olan köyler, kırsal alandadır. Buralarda yapılacak tarımsal faaliyetler Tarım ve Orman Bakanlığı'nın yetki ve sorumluluğundadır. Tarım yasası, esas faaliyet alanı köy/kırsal olan tarım ve bunun ayrılmaz kolu hayvancılığın, kentlerin mahallelerinde yapılmasına izin vermemektedir.

5488 sayılı Tarım Kanunu'nun aşağıda verilen temel maddeleri ile belediyelerin kendi başına alacakları kararların bağdaşması rastlantıya kalmıştır. Söz gelimi, Nevşehir ilindeki depolar patatesle dolu iken Ödemiş'te patates üretimini artırmaya çalışırsanız, piyasayı alt üst edersiniz ve herkes birden kaybeder.

Tarım politikalarının amaçları

Madde 4 – Tarım politikalarının amaçları; tarımsal üretimin iç ve dış talebe uygun bir şekilde geliştirilmesi, doğal ve biyolojik kaynakların korunması ve geliştirilmesi, verimliliğin artırılması, gıda güvencesi ve güvenliğinin güçlendirilmesi, üretici örgütlerinin geliştirilmesi, tarımsal piyasaların güçlendirilmesi, kırsal kalkınmanın sağlanması suretiyle tarım sektöründeki refah düzeyini yükseltmektir.

Tarım politikalarının ilkeleri

Madde 5 – Tarım politikalarının ilkeleri şunlardır:

- a) Tarımsal üretim ve kalkınmada bütüncül yaklaşım
- b) Uluslararası taahhütlere uyum
- c) Piyasa mekanizmalarını bozmayacak destekleme araçlarının kullanımı
- ç) Örgütlülük ve kurumsallaşma

...

Ayrıca, 1930 yılında çıkarılan 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu kent ve

mahallelerinde özellikle hayvancılık faaliyetinin yapılmasına olanak tanımamaktadır.

Madde 246–Yirmi binden fazla nüfusu olan şehirlerde umumi caddelerde veya belediyelerce tayin edilecek mntakalar içinde hayvan ahır bulundurulması memnudur.

Büyükşehir Belediye Kanunu tarım alanındaki bu yetki ve sorumluluğun bölünmesine ve kaosa neden olmuştur ve olmaktadır. Belediyelerle Tarım ve Orman Bakanlığı aynı konuda farklı tellerden çalmaktadır. Örneğin, İzmir Büyükşehir Belediyesi ata tohum diye verimsiz, besleme değeri düşük ve sertifikasız buğday tohumu dağıtmaktadır.

Böylelikle 5553 sayılı Tohumculuk Kanunu ihlal edilmektedir. İlgili yasanın maddeleri ve ceza hükümleri aşağıda verilmiştir.

Tohumluk ticareti

Madde 7 – Yurt içinde sadece kayıt altına alınmış çeşitlere ait tohumlukların ticaretine izin verilir.

Piyasa denetimi

Madde 8 –Tohumlukları yetiştiren, işleyen ve satışa hazırlayan, dağıtan ve satan gerçek veya tüzel kişiler, Bakanlık tarafından yetkilendirilir ve denetlenir.

Ceza hükümleri

Madde 12 – 4 üncü madde gereğince kayıt altına alınan çeşitlere ait tohumlukları;

Sertifikasyon işlemine tâbi tutulmadan ve standart tohumluk şartlarına uygun olarak kontrol edilip tohumluk analiz raporu alınmadan ... satanlar, dağıtanlar, satışa ve dağıtıma arz edenler veya şahsî ihtiyacından fazlasını ticarete konu olacak kadar elinde bulunduranlara on bin Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde beş yıl süreyle faaliyetten men edilir. Bu tohumluklara Bakanlık tarafından el konulur ve bu tohumlukların müsadere sine sulh ceza mahkemesince karar verilir. Müsadere edilen tohumlukların imha edilmesine karar verildiği takdirde, imha işlemi masrafları bu fiilleri işleyenlere ait olmak üzere, Bakanlık tarafından gerçekleştirilir.

Bakanlıktan yetki almadan tohumluk yetiştiren, işleyen, satışa hazırlayan, dağıtan veya satan kişi veya kuruluşlara, on bin Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde para cezası iki kat olarak uygulanır. Bu tohumluklara Bakanlık tarafından el konulur ve bu

tohumlukların müsadere sine sulh ceza mahkemesince karar verilir. Müsadere edilen tohumlukların imha edilmesine karar verildiği takdirde, imha işlemi masrafları bu fiilleri işleyenlere ait olmak üzere, Bakanlık tarafından gerçekleştirilir.

Devasa boyutta afişlerle kamuya duyurulan bu hizmet (!) verimsiz bir buğday çeşidinin üretilmesine önyak olarak tarımsal üretimin artmasına değil gerilemesine neden olmaktadır. Buna benzer örnekler, diğer birçok Büyükşehir belediyesinde de yaşanmaktadır.

İzmir Tarım İl Müdürlüğü'nde 589 Ziraat Mühendisi, 139 Gıda Mühendisi, 68 Su Ürünleri Mühendisi, 123 diğer dallardan olmak üzere 919 kişisi mühendis, toplam 1100 teknik personel, 283'ü Veteriner Hekim olan 332 sağlık personeli ile birlikte toplam 1769 kişi çalışmaktadır. Tarım İl Müdürlüğü'nün 65'i resmi plakalı, 115'i kiralık aracı ve 4 tane gemisi vardır.

Ayrıca, Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı Bornova Zirai Mücadele İstasyonu, Veterinerlik Araştırma Enstitüsü, Menemen Araştırma Enstitüsü, Zeytincilik Araştırma Enstitüsü, Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi, Karşıyaka Orman Fidanlığı gibi kuruluşlar da bulunmaktadır.

Deneyimli ve yerleşmiş böylesi devasa bir kuruluşun sorumluluk alanı ile İzmir Büyükşehir Belediyesi Tarım Dairesi Başkanlığı'nın sorumluluk alanı aynıdır. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin resmi sitesinde tarımla ilgili personel sayısı ve profili hakkında bir bilgi yoktur. Kişisel bilgilerimiz, son derece sınırlı sayıda "emekli" teknik elemanların görev yaptığı yönündedir. Hiçbir başarı şansı olmayan bir yapılanma ile belediyeler ancak göz boyamayı becerir, gösteriş yapar. İkilik ve çelişki yaratan bu durum sürdürülemez.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye yetki ve sorumluluk yasasının, 7.maddesinin İ bendinde "...Tarım alanlarının ve su havzalarının korunması" görevini verdiği halde birçok Büyükşehir Belediyesi ve bağlı ilçe Belediyeleri kendilerine geçen köyün ortak malı olan Tarım arazilerini ve mer'alarını satmışlardır ve satmaktadırlar. Örneğin, İzmir Tarım İl Müdürlüğü'nün resmi sitesinde yer alan bilgiler şu şekildedir:

"İlimizde 4342 sayılı Mera Kanunu kapsamında 35435 hektar mera alanının tahdit işlemi yapılmış, 12803 hektarlık alanda da tahsis işlemi gerçekleşmiştir....

1999 yılından bugüne kadar 363 adet tahsis amacı değişikliği başvurusu yapılmış, bunlardan 300'ü kabul edilmiştir. Bugüne kadar tahsis amacı değiştirilen alan ise mera alanı 54090 hektardır."

Bu ifadeler ile "amaç dışı olarak kullanılmasına izin verilen mera alanı, elde kalan toplam

mera alanının bir buçuk katı olup, halen mera olarak kullanılan alanın dört katından fazladır” denilmek isteniyor. Başka bir anlatımla, İzmir’in mera alanı Yalova ilinin toplam yüzölçümünden fazla iken bunun % 60’ı amaç dışı kullanıma açılmıştır.

Amaç dışı kullanım başvurularının % 83’ünü kabul eden Mera Kurulu’nun meraları koruma görevini ne denli yerine getirdiği tartışma konusudur.

Yine bu yasada, “1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu ile halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplar” hükmü yer almaktadır. Hayvancılık faaliyetlerinin tamamı bu kapsamda tanımlanmaktadır. Tarım Bakanlığı da bu maddeye dayanarak Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri kurmaktadır.

Büyükşehir Belediye Yasası hayvancılık başta olmak üzere tarımsal üretimin önündeki en büyük engeldir. “Kırsal Mahalle” düzenlemesi ile Büyükşehir yasasında açılan gedikten faydalanarak, başka şekilde değerlendirilemeyecek doğal kaynakları üretimde kullanma imkânı olacaktır. Emek yoğun üretim tarzı ile atıl kaynakları harekete geçirmek mümkün olacaktır.

Görece gelişmiş bölgelerden sermaye ve bilgi akışı sağlanarak, doğu bölgelerindeki bakir alanlarda doğal ve sağlıklı ürünler elde edilebilecektir. Terör ve uyuşturucu risklerinden kurtulmak isteyen insanlara kendi emeğine ve mevcut doğal kaynaklarına dayanarak geçinme imkânı vermeliyiz.

Verimliliği düşük olsa bile, bol miktarda mevcut olan işgücü kullanılarak üretim artırılabilir. Kullanılmayan işgücünün getirisi yoktur. Diğer girdilerin maliyetini aşacak şekilde ne üretilse kârdır.

Aşağıda konu ile ilgili yasa metinleri verilmiştir. “Kırsal mahalle” kapsamına girebilen yurttaşların bu yasalar çerçevesinde erişeceği imkânlar ve olası getirileri vurgulanmıştır.

Kamu Malî Yönetimi Ve Kontrol Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun(Kanun No. 7254 - Kabul Tarihi: 16/10/2020)

Madde 10-10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Ek Madde 3- Köy veya belde belediyesi iken mahalleye dönüşen ve büyükşehir belediyesi sınırları içinde bulunup sosyo-ekonomik durumu, şehir merkezine uzaklığı, belediye hizmetlerine erişebilirliği, mevcut yapılaşma durumu ve benzeri hususlar dikkate alınarak ilgili ilçe belediye

meclisinin kararı ve teklifi üzerine büyükşehir belediye meclisinin en geç doksan gün içinde alacağı karar ile kırsal yerleşim özelliği taşıdığı tespit edilen mahalleler, kırsal mahalle kabul edilir. Bu belirlemenin mahalle düzeyinde yapılması esastır. Ancak tamamı kırsal mahalle olarak tespit edilmeyen diğer mahallelerde de on bin metrekareden az olmamak kaydıyla kırsal yerleşik alan belirlenebilir. Kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan vasfı bu fıkra da belirtilen usulle kaldırılabilir.

Büyükşehir belediyesi, birinci fıkra uyarınca ilçe belediyesinden gelen teklifi aynen veya değiştirerek kabul edebilir ya da reddedebilir.

Kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen yerlerde, gelir vergisinden muaf esnaf ile basit usulde gelir vergisine tabi mükellefler tarafından bizzat işyeri olarak kullanılan bina, arsa ve araziler ile mesken amaçlı kullanılan binalar ve zirai istihsalde kullanılan bina, arsa ve araziler 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa göre alınması gereken emlak vergisinden muaftır. Bu yerlerde, ticari, sınai ve turistik faaliyetlerde kullanılan bina, arsa ve araziler için emlak vergisi %50 indirimli uygulanır. Kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen yerlerde, 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınması gereken bina inşaat harcı ile imarla ilgili harçlar alınmaz; anılan Kanuna göre alınması gereken diğer vergi, harç ve harcamalara katılma payları %50 indirimli uygulanır. Bu yerlerde içme ve kullanma suları için alınacak ücret en düşük tarifinin işyerleri için %50'sini, konutlar için %25'ini geçmeyecek şekilde belirlenir. 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için bu fıkra da belirtilen muafiyet ve indirimler uygulanmaz.

3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 12 nci maddesinin yedinci fıkrası ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun ek 17 nci maddesi hükümlerinden yararlanan yerler, kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenmesi halinde, bu madde hükümlerine aykırı olmayan hak, sorumluluk ve imtiyazlardan faydalanmaya devam ederler.

Bu madde uyarınca kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen yerler hakkında 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı 14 İlde Büyükşehir Belediyesi ve 27 İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 1 inci maddesinin 15 inci ve 29 uncu fıkraları uygulanmaz.”

Sağlanacak faydalar:

A) Kırsal mahallelere vergi ve harç indirimi;

1-Kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen yerlerde, gelir vergisinden muaf esnaf ile basit usulde gelir vergisine tabi mükellefler tarafından bizzat işyeri olarak kullanılan bina, arsa ve araziler ile mesken amaçlı kullanılan binalar ve zirai istihvalde kullanılan bina, arsa ve araziler 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'na göre alınması gereken emlak vergisinden muafır.

Gelir Vergisinden Muaf Olanlar Kimlerdir?

Esnaf muafılığından faydalanmanın en temel şartı, iş yeri açmadan ticaret yapıyor olmaktır. Gelir Vergisi Kanunu ne tür işlerin bu kritere uyacağını madde madde sıralamıştır. Zaten bir işyeri açmadan iş yapanları kapsayacağı için esnaf muafılığından faydalananlar derken aslında köylerde hali hazırda yapılan işler esas olarak kapsama girmektedir.

Bu bağlamda:

- Gezici olarak perakende ticaret ile ilgilenenler
- Gezici olarak müşteriye ulaşan ayakkabı boyacısı, hamal veya çilingir gibi işlerde çalışanlar
- Köylerde gezici olarak her türlü sanat işleri ile uğraşanlar
- Motorsuz araçlarda su üstünde ya da bir adet hayvan arabası ile nakliyecilik yapanlar
- Ziraat işlerinde kullandıkları hayvan, hayvan arabası, motor, traktör gibi vasıtalar veya sandallarla ara sıra ücret karşılığında eşya ve insan taşıyan çiftçiler
- Dışarıdan işçi almamak şartıyla; oturdukları evlerde imal ettikleri el yapımı eşyalar ve yiyecekleri iş yeri açmadan satanlar(Bu ürünlerin düzenlenen kermes, festival, panayır ile kamu kurum ve kuruluşlarınca geçici olarak belirlenen yerlerde satılması muafılıktan faydalanmaya engel değildir.)
- Bir işyeri açmaksızın kapı kapı dolaşmak suretiyle her türlü hurda maddeyi toplayarak veya satın alarak bu malların ticaretini yapanlara veya tekrar işleyenlere satanlar
- Gelir Vergisi Kanunu'nun 47.maddesinde yazılı şartlara uygun olanlardan kendi ürettikleri el dokuma işleri, bakır işlemeciliği, çini ve çömlek yapımı, sedef kakma ve ahşap oyma işleri, kaşıkçılık, bastonculuk, semercilik, yazmacılık, yorgancılık, keçecilik, lüle ve oltu taşı işçiliği, çarıkçılık, yemenicilik, oyacılık ve bunlar gibi geleneksel, kültürel, sanatsal değeri olan ve kaybolmaya yüz tutan meslek kollarında faaliyette bulunanlar
- Yukarıdaki maddelerde sözü edilen işlere benzerlik gösterdikleri Maliye Bakanlığınca kabul edilen ticaret ve sanat işleri ile işigal edenler girmektedir.

7254 sayılı Kanunu'nda basit usulde gelir vergisine tabi olan mükelleflerden söz edilmektedir. Basit usulde vergilendirilen esnaf kimlerdir ve nasıl vergilendirilirler?

Basit usulde vergilendirme; vergi mükellefinin bir hesap döneminde elde ettiği hâsılat ile giderler ve satışı gerçekleşen malların alış bedellerinin toplamı arasındaki farka uygulanan vergilendirme yöntemidir. 1998 yılında götürü usulde vergilendirme yönteminin yerine getirilen basit usulde vergilendirme, önceki yöntemde ortaya çıkan bazı aksaklıkların önüne geçmek amacıyla çıkartılmış ve gerçek kazancın belirlenmesinde değişiklikler yapılmıştır.

Basit Usule Tabi Olmanın Genel Şartları

- Kendi işinde bilfiil çalışıyor ya da bulunuyor olmak. (Yardımcı işçi ya da çırak çalıştırmak; zorunlu nedenlerden dolayı işin başına geçici olarak bulunamamak; ölüm nedeniyle iş yeri sahibinin yerine eşinin ya da küçük çocuklarının adına işin başında başka birinin bilfiil bulunması bu şartı bozmaz)
- İş yeri mülkiyetinin iş sahibine ait olması durumunda emsal kira bedeli; kiralanmış olması durumunda ise yıllık kira bedeli toplamı büyükşehir belediye sınırları içerisinde 11.000 TL'yi ve diğer yerlerde 7.000 TL'yi aşmamak.
- Ticari, mesleki ya da zirai faaliyetler nedeniyle gerçek usulde gelir vergisi mükellefi olmamak.
- Basit Usule Tabi Olmanın Özel Şartları
- 2021 takvim yılında satın aldıkları malları olduğu gibi ya da işledikten sonra satan kişilerin, yıllık alım tutarının 150.000 TL'yi ve yıllık satış tutarının 240.000 TL'yi geçmemesi
- Basit usulde vergilendirilen mükelleflerden alım satım dışındaki işlerle uğraşanların, 76.000 TL'lik satış tutarı sınırını aşmaması
- Basit usulde vergilendirilen mükelleflerden alım satım ve diğer işlerin birlikte yapanların (Yıllık Satış + İş Hasılatı) toplamının 150.000 TL'yi aşmaması gerekir.

Kaynak :313 Seri nolu Gelir Vergisi Genel Tebliği

7254 Sayılı Kanun, işinin hacmi dolayısı ile basit usul hadlerinde kaldığı için basit usulde vergilendirilen küçük esnafı korumayı amaçlamaktadır. Küçük bakkal, kıraathane, terzi, berber, tamirci, taksi ve dolmuş işletenler vb. bir çok küçük esnaf bu kapsamda olacağından, emlak vergisi muafiyeti bu esnaf açısından önemli bir destek olabilecektir.

İzmir’de 543’ü orman köyü olmak üzere toplam 597 köy ve 232 köy bağılı mahalleye dönüştürülmüştür. Bu köyler kırsal mahalle vasfına dönüştürülürse Menemen’den Menderes’e birçok küçük esnaf desteklenmiş olacaktır. Ödemiş, Kiraz, Tire, Bayındır, Torbalı ve hatta Karşıyaka, Bornova, Buca gibi daha merkezi ilçelere bağlı köyler düşünüldüğünde işin boyutu ortaya çıkmaktadır.

Basit Usulde Vergilendirmenin Avantajları Nelerdir?

- Üç aylık dönemlerde geçici vergi verilmez
- Yasal muhasebe defteri tutma mecburiyeti olmaz
- Kira ve ücret giderleri için muhtasar beyanname verilmez
- Teslim ve hizmetler KDV’den istisnadır. KDV beyannamesi verilmez
- Ticari kazancın tespitinde amortisman tabi iktisadi kıymet alışları ve satışları dikkate alınmaz
- Alınan ve verilen belgelerin kayıtlarının nerede tutulacağına vergi mükellefleri karar verir ve istedikleri takdirde kayıtları kendileri tutabilirler
- Engellilik indiriminden faydalanabilirler
- Yıllık kazançlarının 2021 yılı için 14.000TL’lik kısmına indirim yapılır.

Emlak Vergisi Oranları

Emlak Türü	Büyükşehir Dışında	Büyükşehir İçerisinde
	Kalan	Yer Alan
Konutlar	% 0,1	% 0,2
Diğer Binalar	% 0,2	% 0,4
Araziler	% 0,1	% 0,2
Arsalar	% 0,3	% 0,6

Somut bir durumu göz önüne alarak olası faydaları ortaya koyabiliriz:

1- Kanun kapsamında muafiyetten yararlanan sadece işyerleri değildir. Yasa kapsamında mesken, arazi, arsa ve tarımsal üretimde kullanılan bina, arsa ve arazilerin Emlak Vergisi de bulunmaktadır. Kırsal bölgede yer alan bir vatandaşımızın evini, tarlasını, zirai üretim için kullandığı işlik ve arazilerini dikkate aldığımızda indirimlerin yıllık tutarı oldukça yükselmektedir.

Taşınmazın cinsi	Taşınmazların Varsayılan değeri (bin TL)	B. Şehir İçinde Vergi Oranı (%0,)	Emlak vergisi (TL)
İşyeri	100	4	400
Konut	250	2	500
İşlik arsası	200	6	1200
Ahır	200	4	800
Tarım arazisi	500	2	1600
Toplam	1250	-	4500

Bu vatandaşımızın yıllık emlak vergisi yükü 4 bin 500 TL'dir.

Bu mahalle kırsal mahalle vasfına alındığında vatandaşımız bu vergiyi ödemeyecektir.

6360 sayılı Kanun çıktığı zaman tanınan muafiyet süresi Geçici 1. maddenin 15.bendinde yapılan değişikle 31.12.2022 tarihine kadar uzatılmıştır.

2 - Bu yerlerde, ticari, sınai ve turistik faaliyetlerde kullanılan bina, arsa ve araziler için emlak vergisi yüzde 50 indirimli uygulanır.

Bu hüküm çerçevesinde esnaf muafiyetinden yararlanan ve basit usulde vergilendirilen esnaf dışındaki diğer esnaf ve tacirler için emlak vergisi yarı yarıya az alınacaktır. Selçuk'a bağlı Şirince köyünü ya da Kemalpaşa'ya bağlı Nazar Köyü düşündüğümüzde buralardaki turistik yerler de bu kanun kapsamında emlak vergisini %50 indirimli ödeyecektir.

3- Kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen yerlerde, 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınması gereken bina inşaat harcı ile imarla ilgili harçlar alınmaz; anılan kanuna göre alınması gereken diğer vergi, harç ve harcamalara katılma payları yüzde 50 indirimli uygulanır.

Geçici 1. maddenin 15.bendinde yapılan değişikle muafiyet süresi 31.12.2022 tarihine kadar uzatılmıştır.

Su faturasında indirim

1- Bu yerlerde içme ve kullanma suları için alınacak ücret en düşük tarifenin işyerleri için yüzde 50'sini, konutlar için yüzde 25'ini geçmeyecek şekilde belirlenir.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin su ve kanalizasyon işlerine bakan birimi olan İZSU'nun güncel ücret tarifeleri incelendiğinde Eski Köyler ve Belde Belediyeleri başlığı altında bu indirimlerin halen uygulandığı görülmüştür.

6360 sayılı yasanın Geçici 1. maddesinin 15. bendine dayanarak bu uygulama 31.12.2022 tarihine kadar sürecektir.

4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için bu fıkra da belirtilen muafiyet ve indirimler uygulanmaz. Yani emlak vergisinden muaf tutulan ya da %50 indirimli ödeyen diğer esnaf veya tacirler su faturalarını normal ödeyecekler. Onlara muafiyet ve indirim yoktur.

2- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 12'nci maddesinin yedinci fıkrası ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun ek 17'nci maddesi hükümlerinden yararlanan yerler; kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenmesi halinde bu madde hükümlerine aykırı olmayan hak, sorumluluk ve imtiyazlardan faydalanmaya devam ederler.

3-Bu madde uyarınca kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan olarak belirlenen yerler hakkında 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı 14 İlde Büyükşehir Belediyesi ve 27 İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun geçici 1. maddesinin 15. ve 29. fıkraları uygulanmaz.”

Belediye Kanunu'nda yapılan iki değişiklik ile orman köyleri ve orman köylüsüne tanınan hak ve ayrıcalıklar ile sorumlulukların korunması sağlanmıştır.

5393 Sayılı Belediye Kanunu

Madde 12- ...(Ek fıkra: 12/11/2012-6360/16 md.) Mevzuatla orman köyleri ve orman köylüsüne tanınan hak, sorumluluk ve imtiyazlar orman köyü iken mahalleye dönüşen yerler için devam eder.**(Ek cümle: 20/2/2014-6525/28 md.)** Bu hüküm, belde iken sakinleri orman köylüsüne tanınan hak, sorumluluk ve imtiyazlardan yararlanan mahalleye dönüştürülen beldeler için de geçerlidir. Bir belediyeye katılarak mahalleye dönüşen köy, köy bağılısı ve belediyelerce kullanılan mera, yaylak, kışlak gibi yerlerden bu mahalle sakinleri ve varsa diğer hak sahipleri 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu hükümleri çerçevesinde yararlanmaya devam eder.

6831 Sayılı Orman Kanunu

Ek Madde 17-(Ek: 19/4/2018-7139/17 md.) Orman köyü veya orman köylüsüne tanınan hak, sorumluluk ve imtiyazlardan istifade eden kasaba iken; 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanun ile 20/2/2014 tarihli ve 6525 sayılı Kanun kapsamında mahalleye dönüşen yerler, büyükşehir belediyesi kapsamında olmayan yerlerdeki köy ve kasabalarla aynı hak, sorumluluk ve imtiyazlardan faydalanmaya devam ederler.

6360 On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (1)

(15) Bu Kanuna göre tüzel kişiliği kaldırılan köylerde, bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununa göre alınması gereken emlak vergisi ile 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca alınması gereken vergi, harç ve katılım payları 31/12/2022 tarihine kadar (bu tarih dâhil) alınmaz ve 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının üçüncü bendi, 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci bendi ile beşinci bendi, 66 ncı maddesinin birinci fıkrasının beşinci bendi hükümleri 31/12/2022 (bu tarih dâhil) tarihine kadar uygulanmaya devam edilir. Bu yerlerde **içme ve kullanma suları için alınacak ücret 31/12/2022 tarihine kadar (bu tarih dâhil) en düşük tarifenin % 25'ini geçmeyecek şekilde belirlenir.**

ORMAN KANUNU KAPSAMINDA TANINAN HAKLAR

1- Köylerini terör nedeniyle boşaltmak zorunda kalıp geri dönenler genel hükümler çerçevesinde Orman Yasasının 31. ve 32. maddelerine göre gerek yapacak(kerestelik) ve gerekse yakacak(odun) ihtiyacı alabilirler. Mahalleye dönüşmüş olmak bu hakları ortadan kaldırmıyor. Bu konu şöyle düzenlenmiş:

Madde 16 – 5393 sayılı Kanunun 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Mevzuatla orman köyleri ve orman köylüsüne tanınan hak, sorumluluk ve imtiyazlar orman köyü iken mahalleye dönüşen yerler için devam eder. Bir belediyeye katılarak mahalleye dönüşen köy, köy bağılısı ve belediyelerce kullanılan mera, yaylak, kışlak gibi yerlerden bu mahalle sakinleri ve varsa diğer hak sahipleri 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu hükümleri çerçevesinde yararlanmaya devam eder.” denilmektedir.

Buna ilişkin genel uygulamayı düzenleyen yönetmelik hükümleri özetle şunlardır:

Hak sahiplerine verilecek zati yapacak emval (kereste) miktarları

Madde 5 – ... Tip projeye dayanmayan;

- Ev için, 6 nüfusa kadar (6 dahil) 12 m³, 6 nüfustan fazla ailelerde beher fazla nüfus için 1'er m³ ilavesiyle azami 16 m³
- Ahır için 3 m³
- Samanlık için 2 m³
- Ambar için 1 m³ emval verilir.

Ev, ahır, ambar ve samanlık inşaatı bir arada yapılmak isteniyorsa, eve verilecek ihtiyaç miktarına yukarıda ahır, ambar ve samanlık için belirtilen miktarlar eklenerek emval verilir.

2021 yılı için Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü verileri örnek olarak verilebilir.

Yapacak emvalin (kereste) bedeli bu yıl için 250TL/m³ ile 300 TL/m³ arasında değişiyor. Buna göre 6 kişi veya daha az nüfuslu bir aileye ev yapması için verilecek kerestenin değeri kalitesine göre 3000 – 3600 lira olacaktır. Ahır, samanlık ve ambarı da birlikte yapacak olursa hak edeceği fazladan kerestenin bedeli 1500 – 1800 lira olacaktır. Bu hak bir defaya mahsustur. En az 5 yıl geçtikten sonra onarım için yapacak kereste hakkı verilebilir.

Hak sahiplerine verilecek zati yakacak emval miktarları

Madde 8- İklim Şartları ile istihsal durumu dikkate alınarak, 6 ve daha az nüfuslu ailelere 18 stere kadar, 6 nüfustan fazla ailelere beher fazla nüfus için 1'er ster ilavesiyle en çok 22 stere kadar yakacak odun verilir.

Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü tarafından 2021 yılında yakacak için ise 85TL/ster ile 140 TL/ster olmak üzere bedel tespit edilmiştir. Altı veya daha az nüfusa sahip bir aileye iklim durumuna göre 12 ster yakacak odun verildiğini varsayarsak bunun bedeli kaliteye bağlı olarak 1020 – 1680 lira arasında değişecektir. Yakacak hakkı heryıl verilmektedir.

Not: Ster ölçüsü yapraklı, iğne yapraklı ve şüceyrat denilen orman gülü ve benzeri ağaççıklar için farklı bir ölçüdür. Ama biz ortalama bir değer olarak üç steri bir ton sayarsak ihmal edilebilir bir hata olur.

2- Orman İşçiliği ile İlgili Haklar

Orman işçiliği ile ilgili haklar uygulamada kullanılmaktadır. Orman işçiliğinde (Üretim,

ağaçlandırma, erozyon kontrolü ve benzeri) öncelik orman köylerindeki kooperatiflere tanınıyor. Özel şahıslar ihale yoluyla üretim işlerini aldığı zaman da yereldeki orman köylülerini çalıştırmak zorundadır. Dolayısıyla köylünün hak kaybı olmamaktadır.

ÖNERİLER

1. Terör nedeniyle köylerini terk eden köylülerin köye dönüşte ortaya çıkan yerleşim sorunları genel hükümlerle çözülemez. Çünkü orman köylerinin olduğu yerlerde verimli devlet ormanlarının olmaması halinde verilen ihtiyaçların bedelleri yükseliyor. Köye dönüş yapılan yerler çoğunlukla baltalık ormanların olduğu yerlerdir. Bu bölgelerde verimli (kerestelik üretim yapılacak) ormanlar bulunmadığından bunlar için sorun doğuyor.
2. Dikkat edilirse Orman Hukuku, felaketzede (yangın, sel,deprem,heyelan vb.) ve göçmenler ile muhtaçlık belgesi olan yaşlılar için özel düzenlemeler yapmıştır. Doğal olarak o tarihte terör söz konusu olmadığı için yasa koyucu bu konuya ilişkin bir düzenleme yapmamıştır.
3. Bu ihtiyaçlar yine orman hukuku çerçevesinde, ormanlardan sağlanmalıdır. Ama özel bir düzenleme yapılarak köylünün ev, ahır, ambar, samanlık ve benzeri bütün yapılarına ilişkin mühendislik dahil teknik hizmetleri ile orman emvali bedelleri devlet tarafından karşılanmalıdır.
4. Bu husus yasaya ek madde konulması, yönetmelik, tebliğ ya da kararname çıkarılması yoluyla çözümlenebilir.

MERA KANUNU GEREĞİNCE SAĞLANACAK FAYDALAR

Meralarla ilgili işlemler 25/2/1998 tarihinde çıkarılmış olan 4342 sayılı Mera Kanunu çerçevesinde yürütülmektedir.

Mera Kanunu'na göre meralar köylerde oluşturulan "Mera Kurulu" eliyle yönetilir. Köyde oturan ailelere, köye özgülenmiş olan (tahsis edilmiş) merada belirli sayıda hayvan otlatma hakkı tanınmaktadır. Hayvan başına belirli bir bedel ödemek kaydıyla, belirli zaman diliminde otlatma hakkını kullanabilir. Toplanan paralar meraların bakımı ve ıslahı için kullanılır. Zaman sınırlamasına uymayan ve hakkı olandan daha fazla hayvan otlatanlar cezalandırılır ve üç kat fazla bedel ödemek durumunda kalır. Aşırıılıkta ısrarlı olurlarsa, o aileye ait hayvanların meraya girmesi

engellenir.

Köyler mahalleye dönüştürülürken orman ve meralarla ilgili tanınan yasal hakların saklı tutulacağı açıklıkla belirtilmiştir. Ancak kağıt üzerinde var olan bu hakkın kullanılması pek mümkün değildir. Orman köyünde yaşamakta iken Yozgat'tan İstanbul'a göç eden bir yurttaş bu hakkını nasıl kullanacak? Yakacak hakkını başka yere taşıyamaz ve başkasına devredemez. Bakıp çekeceği hayvanı da olmayacağı için meradaki hakkını da kullanamaz.

Belirli bir süre içinde ikamet kaydını fiilen oturduğu yere almayan kişilerin cezalandırılması söz konusudur. İkametini alırsa köyde oturmadığı için zamanla unutulur gider.

Terör baskısı ve can korkusuyla yerini yurdunu terketmiş insanlar köylerine geri dönmek istemektedirler. Onlar için özel hukuksal düzenlemeler yapılarak imkân yaratılması gerekmektedir.

SONUÇ

“Kırsal mahalle” kavramı köye dönüş özlemini canlandırmıştır. Özellikle kentlerin kenar mahallerine sığınmış insanlar, çeşitli nedenlerle ayrıldıkları doğal çevrelerine kavuşmak istiyorlar. Orada başı dik yaşamak ve üretken olmak istiyorlar. Bu azim dikkate alınarak, akılcı bir planlama ile işgücü başta olmak üzere boş kalan kaynaklar harekete geçirilmelidir. Hayvancılık yapılarak başka şekilde değerlendirilme olanağı olmayan mera otları süte, ete çevrilebilir. Kaliteli peynirler üretebilir. Yapağı ile kıl, halıya ve kilime dönüştürülebilir. Orman yan ürünleri, yaban meyveleri toplanıp değerlendirilebilir. Arıcılık yapılarak bal ve diğer arı ürünleri elde edilebilir. Tıbbi ve kokulu bitkileri yetiştirilebilir..

İşlere gücü yeten genç insanlar köylerine geri gelsinler. Tarlalar boş kalmasın. Evler viran olmasın. Yerleşme sırasında, işlerin kurulması aşamasında destek şarttır. Üretim için gerekli olan araç gereç sağlanmalıdır. Damızlık hayvan tedarik edilmelidir. Üretim ve pazarlama sürecini yönlendirecek kooperatif kurulmalıdır. Üretilen ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması gerekir. Bu insanlara yol gösterecek mühendisler, veterinerler, sağlıkçılar, sanatçılar, aydınlar gerekli. Böylelikle birçok eğitim görmüş gencimize iş imkânı sağlanacaktır. Gönüllüleri de seferber ederek bazı zorlukların üstesinden gelmek mümkündür.

Bu konu yerel yönetimlerin tercihinine ve kararlarına bırakılmamalıdır. Nerelerin köy ve kırsal alan olduğu zaten bilinmektedir. Yasa değişikliği ile sorun kökten halledilmelidir. Topyekün planlama ile yerleşim ve istihdam sorunu çözülmelidir. Büyük kentlere tıkmış ve üretken

olmaktan çıkmış nüfus, tekrar ekonomiye kazandırılmalıdır. Terör cenderesinden kurtulup toprakla, suyla, doğa ile buluşan azimli insanların, aklın ve bilimin öncülüğünde kısa sürede yeni bir kurtuluş mucizesi yarattığı görülecektir.

EK 1

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI

C. Tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması

“Madde 45 – Devlet, tarım arazileri ile çayır ve mer’aların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır.

Devlet, bitkisel ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesi ve gerçek değerlerinin üreticinin eline geçmesi için gereken tedbirleri alır” denilmektedir.

EK 2

ORMAN KANUNU

Madde 31 – (Değişik : 22/5/1987 - 3373/8 md.) ⁽¹⁾ Mülki hudutları içinde verimli Devlet ormanı bulunan köylerde köy nüfusuna kayıtlı ve köyde devamlı oturan veya burada oturmakta iken yerleşim adresini bu madde kapsamındaki başka bir köye taşıyan ya da nüfusa kayıtlı olmasa bile yerleşim adresi olarak kesintisiz en az beş yıl oturan muhtaç ihtiyaç sahibi hane reislerine, köyde barınmaları için yapacakları ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes ile köy halkının müşterek ihtiyacı olan okul, cami, sağlıkevi, köyyolu köprüsü ve köykonağı ihtiyaçları için yapılacak emval bu ormanlar civarındaki istif veya satış istif yerlerinden tarife bedeli ile kesme, taşıma ve istif masrafları alınmak suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere verilir. Bu maddeye giren inşaatlar için hak sahiplerinin talebi halinde bu yapılacak emval yerine, karşılığı idarece nakit olarak ödenir.

Tamiratlar için ise, en yakın istif veya satış istif yerlerinden maliyet bedelinin üçte biri üzerinden emval verilir veya karşılığı nakit olarak idarece ödenir.

Nakit ödeme hallerinde işletmesindeki kerestelik emvalin son üç aylık açık artırmalı satış fiyatı ortalamasından, yeni inşaatlarda tarife bedeli ve fiili masraflar, tamiratlarda ise maliyet bedelinin üçte biri düşülür. Bu şekilde hesaplanan meblağın yüzde doksanı (% 90) ödenir.

Tamir için, tamir ihtiyacının verildiği tarihten itibaren en az beş yıl geçmedikçe, ev, ahır, ambar, samanlık ve kümesin yeni olarak yapıldığı tarihten itibaren ise en az on yıl geçmedikçe tekrar ihtiyaç verilmaz. Tamir için verilen miktar, yeni olarak yapılan ev, ahır, ambar, samanlık ve kümes için verilen ihtiyacın dörtte birini geçemez.

Emval yerine, nakit ödeme esas ve usulleri Tarım Orman ve Köyışleri Bakanlığınca tespit edilir.

Bu yerler halkının yakacak ihtiyaçları tarife bedeli ile karşılanır. Satış istif yerlerinden karşılanması halinde ise kesme, taşıma ve istif masrafları ayrıca alınır.

Bu maddeye göre verilen yapacak emvalin gayesi dışında kullanılması ve başka bir yere taşınması yasaktır. Ancak, hak sahiplerinin ev ve müştemilatının tabii afete maruz bulunması, baraj veya gölet alanı içinde kalması veya hak sahibinin iskana tabi olması hallerinde yapacak emvalin ve enkazın nakline veya satışına müsaade edilebilir. Bu ihtiyaçların aynı köy halkı arasında devrine idarece izin verilebilir.

Köyden kesin olarak ilişkisini keseceklere ait sahipli yapıların enkazı Tarım Orman ve Köyışleri Bakanlığının tespit edeceği esaslara göre nakledilebilir veya satılabilir.

Bu madde hükümlerine göre verilen yapacak ile bunların enkazı ve yakacak odun haczedilemez.

Nakit verilmesi halinde, nakit ödeme amacı ile ilgili inşaat ve tamiratın yapılması zorunludur. Aksi halde 98 inci madde hükümleri uygulanır.

Madde 32 – (Değişik : 22/5/1987 - 3373/9 md.)⁽¹⁾Mülki hudutları içinde verimsiz devlet ormanı bulunan köylerde, köy nüfusuna kayıtlı ve köyde devamlı oturan veya burada oturmakta iken yerleşim adresini bu madde kapsamındaki başka bir köye taşıyan ya da nüfusa kayıtlı olmasa bile yerleşim adresi olarak kesintisiz en az beş yıl oturan muhtaç hane reisleri ile, hudutları içinde verimli devlet ormanı bulunan ve nüfusu 2500'den aşağı olan kasabaların muhtaç halkına kendi ihtiyaçlarına sarfetmeleri şartıyla yapacakları, ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes ihtiyaçları için bir defaya mahsus; okul, cami, köy yolu köprüsü ve köykonağı gibi köy müşterek ihtiyaçları için

de ihtiyaç hallerinde olmak üzere, en yakın satış istif yerlerinden maliyet bedelinin üçte biri karşılığı yapacak emval verilir.

Bu yerler halkının yakacak odun ihtiyaçları her yıl en yakın istif yerlerinden maliyet bedelinin üçte biri ile karşılanır.

Birinci fıkrada belirtilen köy ve kasaba hudutları dahilindeki ormanlardan ağaçlandırma, imar ve bakım gayesi ile yapılan kesimlerle elde edilen yakacak odunlar tarife bedeli ile bu köy ve kasaba halkına, ihtiyaçları için verilir.31 inci maddenin yasaklarla ilgili hükümleri bu madde için de geçerlidir.

Madde 33 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/21 md.)Hariçten gelecek ve Hükümetçe iskana tabi tutulacak göçmenlerle, Hükümetçe memleket içinde bir yerden diğer bir yere nakledilecek ve **topluca köy kuracak veya köylerde yerleştirilecek olanlara** ve köy hudutları içinde yapılacak düzenleme ve toplulaştırmaya tabi tutulacaklara, yer sarsıntısı, yangın, heyelan, sel ve çığ yüzünden felakete uğrayan köylerde bu yüzden zarar gören muhtaç köylülere; **yapacakları ev, ahır, samanlık ve ambar için bir defaya mahsus olmak üzere Tarım ve Orman Bakanlığınca en yakın istif veya satış istif yerlerinden kesme, taşıma ve istif masrafları karşılığında yapacak emval verilebilir.**

31 inci maddenin 4, 5 ve 6 ncı fıkralarındaki hükümler, bu madde hakkında da tatbik olunur.

Madde 34 – (Değişik : 25/5/2000 - 4570/1 md.)Üretimin Orman İdaresi tarafından yapılması halinde, sınırları içinde Devlet ormanı bulunan köy ve kasabalarda o yer nüfusuna kayıtlı olarak ikamet eden gerçek kişilerin veya sınırları içinde Devlet ormanı bulunan köy ve kasabaların her birinde hane adedinin çoğunluğu tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin baltalık ormanlarından birim fiyat (vahidi fiyat) usulü ile kesip, satış istif yerlerine taşıdıkları yakacak odunların yüzde yüzüne kadarı idarece tayin edilecek süre içinde, istedikleri takdirde kendilerine maliyet bedeli üzerinden verilir.

Ağaçlandırılacak, imar ve ihya edilecek sahalarda da baltalık ormanlarda yapılan çalışmalara ait hükümler aynen uygulanır.

Hane adedinin en az %51'i tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin, birim fiyat usulü ile kesip satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık ve kesme kaplamalık tomrukların ve sanayi odunlarının ayrı ayrı %25'ine kadarı, istedikleri takdirde satış istif yerlerinden, Orman Bölge Müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından %20 düşülerek tespit edilecek bedelle, kendilerine satılır.

Ancak hakkını mal olarak almak istemeyen orman köyleri kalkındırma kooperatiflerine, birim fiyat usulü ile kesip, satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık, kesme kaplamalık tomruk ve sanayi odunlarının ayrı ayrı %25'ine kadarı için, ilgili orman işletmesince istihsal edilen emvalden, aynı yıl içinde açık artırmalı olarak satılan miktarın genel satış ortalaması ile maliyet bedeli genel ortalaması arasındaki bedel farkı, bilançonun çıkarılmasını müteakip nakden ödenir.

Ancak, Orman Bölge Müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından %20 düşülerek tespit edilecek bedel, maliyet bedelinin üstünde ise orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin hak ettikleri %25 ürünler kendilerine maliyet bedeli satılır.

Devlet ormanlarında istihsalde çalışan gerçek ve tüzel kişilerin, kesip satış istif yerlerine taşıdıkları yapacak ve yakacak emvale ait istihkak tutarları ayrıca %10 fazlası ile kendilerine ödenir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı haklardan yararlanabilmek için kesme ve taşıma işinin birim fiyat (vahidi fiyat) kararı ve şartnamelerdeki sürelerle ve esaslara uygun olarak yapılması şarttır.

Bu madde kapsamındaki kooperatiflerden veya üst kuruluşlardan yaptıkları işin mahiyeti ve hacmine göre orman mühendisi veya orman teknikeri çalıştırmaları istenebilir.

Orman Kanununda değişiklik yapan 23.9.1983 tarihli ve 2896 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi hükümlerinden evvelce yararlanmakta olan orman köylülerine de bu maddedeki bedel ve satış esasları uygulanır. Bu madde hükümlerinin uygulanması ile ilgili esas ve usuller Orman Genel Müdürlüğünce belirlenir.

Madde 35 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/23 md.) 31 inci, 32 nci ve 33 üncü maddelere göre yeni ev, ahır, ambar ve samanlık yapmak için yapacak orman emvali alanların, bu hususta tespit olunan, yapı sistemlerine uygun inşaat yapmaları zorunludur.

Yapı sistemlerinin tespitine ilişkin yönetmelik Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulur. ⁽¹⁾

Madde 36 – (Değişik: 23/9/1983 - 2896/24 md.) Tarife bedeli ile kesme, taşıma ve istif masrafları ve maliyet bedeli karşılığında zati yapacak alma hakkına sahip olanların ihtiyaçları ve bunlardan muhtaçlık durumu arananlar için Orman Genel Müdürlüğünce belirlenecek esaslara göre muhtaçlık durumları, her sene orman bölge şefinin iştirakiyle köy ihtiyar heyetince ormanın verimi ve isteklilerin ihtiyacı göz önünde tutularak mahallinde tespit edilir.

Köyün müşterek ihtiyaçlarına öncelik tanınır.

Yakacak ihtiyaçları, mevcut hane ve nüfus sayısı esas tutularak verimin dağıtılması suretiyle karşılanır.

Hane sayısındaki eksilmeler ve nüfus sayısındaki değişiklikler köy ihtiyar heyetince orman idaresine bildirilir.

Maliyet bedeli ile zatı yakacak alma hakkına sahip olanların ihtiyaçları da aynı heyet tarafından mahallinde tespit edilir.

Köy muhtarı, verilen yapacak ve yakacak ihtiyaçlarını yerinde kullanmayıp her ne suretle olursa olsun elden çıkaranları orman idaresine bildirmekle yükümlüdür.

Madde 37 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/25 md.)Devlet ormanlarından çıkarılacak tomruk, tel direk, maden direk, sanayi odunu, kağıtlık odun, lif - yonga odunu, sıırık, çubuk, yakacak odun, reçine, sığla yağı, çıra ve şimşir gibi yıllık üretim programına alınmış orman ürünlerinin dışındaki her nevi orman ürün ve artıklarını, tayin olunacak mıntıka ve süreler içinde toplayıp çıkarmaları için, öncelik sırasına göre 40 ıncı maddede belirlenen orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine veya işyerindeki veya civarındaki köylülere ilanen duyurulmak suretiyle ve tarife bedelini ödemeleri şartıyla izin verilir.

Bu yerlerdeki halkın veya kooperatiflerin bu işe istekli olmadıklarının veya iş güçlerinin yeterli bulunmamasının tespit ve tevsiki halinde, bu ürün ve artıkların diğer isteklilerce toplanıp çıkarılmasına aynı şartlarla izin verilebilir veya orman idaresince istihsal olunup satılabilir.

Orman Genel Müdürlüğünce belirlenecek ormana zararlı ağaçcıklar ve kökler ile diğer orman zararlılarının, orman idaresince tespit edilecek şartlarla kesilerek, köklenerek, sökülerek veya toplanarak ormandan çıkarılması için isteklilere izin verilebilir. Bunları kesen, kökleyen, söken veya toplayan kişilerden para alınmaz.

Madde 39 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/26 md.)Devlet ormanlarından yapılacak istihsalden, 31 inci, 32 nci ve 33 üncü maddelerden istifade edenlerin ihtiyaçları öncelikle karşılanır.

Madde 40 – (Değişik : 23/9/1983 - 2896/27 md.) (Değişik birinci fıkra: 19/4/2018-7139/13 md.) Devlet ormanlarında yaptırılan ağaçlandırma, bakım, imar, kesme, toplama, taşıma, imal gibi orman işleri; işyerinin ve işyerinde çalışacakların hangi mülki hudut ve orman teşkilatı hudutları içerisinde kaldığına bakılmaksızın, öncelikle işyerinde veya civarındaki orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine ve işyerindeki köylülere veya işyeri civarındaki orman işlerinde çalışan köylülere, işyerine olan mesafeleri ile iş güçleri dikkate alınarak yaptırılır. Ancak; ağaçlandırma faaliyetlerine ait arazi hazırlığı işlerinin makine gücü ile yapılmasının gerektiği hallerde bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

Köy halkının müşterek ihtiyacı olan okul, cami, sağlıkevi, köyyolu köprüsü ve köykonağı ihtiyaçları için yapacak emval bu ormanlar civarındaki istif veya satış istif yerlerinden tarife bedeli ile kesme, taşıma ve istif masrafları alınmak suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere verilir.

Bu maddeye giren inşaatlar için hak sahiplerinin talebi halinde bu yapacak emval yerine, karşılığı idarece nakit olarak ödenir.

Tamiratlar için ise, en yakın istif veya satış istif yerlerinden maliyet bedelinin üçte biri üzerinden emval verilir veya karşılığı nakit olarak idarece ödenir. Bu yerler halkının yakacak ihtiyaçları tarife bedeli ile karşılanır. Verilen yapacak ile bunların enkazı ve yakacak odun hacedilemez.

Hudutları içinde verimli devlet ormanı bulunan ve nüfusu 2500'den aşağı olan kasabaların muhtaç halkına kendi ihtiyaçlarına sarfetmeleri şartıyla yapacakları, ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes ihtiyaçları için bir defaya mahsus; okul, cami, köyyolu köprüsü ve köykonağı gibi köy müşterek ihtiyaçları için de ihtiyaç hallerinde olmak üzere, en yakın satış istif yerlerinden maliyet bedelinin üçte biri karşılığı yapacak emval verilir.

Birinci fıkrada belirtilen köy ve kasaba hudutları dahilindeki ormanlardan ağaçlandırma, imar ve bakım gayesi ile yapılan kesimlerle elde edilen yakacak odunlar tarife bedeli ile bu köy ve kasaba halkına, ihtiyaçları için verilir.

Hariçten gelecek ve Hükümetçe iskana tabi tutulacak göçmenlerle, Hükümetçe memleket içinde bir yerden diğer bir yere nakledilecek ve **toplucu köy kuracak veya köylerde yerleştirecek olanlara** ve köy hudutları içinde yapılacak düzenleme ve toplulaştırmaya tabi tutulacaklara, yer sarsıntısı, yangın, heyelan, sel ve çığ yüzünden felakete uğrayan köylerde bu yüzden zarar gören muhtaç köylülere; **yapacakları ev, ahır, samanlık ve ambar için bir defaya mahsus olmak üzere Tarım ve Orman Bakanlığınca en yakın istif veya satış istif yerlerinden kesme, taşıma ve istif masrafları karşılığında yapacak emval verilebilir.**

Üretimin Orman İdaresi tarafından yapılması halinde, sınırları içinde Devlet ormanı bulunan köy ve kasabalarda o yer nüfusuna kayıtlı olarak ikamet eden gerçek kişilerin veya sınırları içinde Devlet ormanı bulunan köy ve kasabaların her birinde hane adedinin çoğunluğu tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin baltalık ormanlarından birim fiyat (vahidi fiyat) usulü ile kesip, satış istif yerlerine taşıdıkları yakacak odunların yüzde yüzüne kadarı idarece tayin edilecek süre içinde, istedikleri takdirde kendilerine maliyet bedeli üzerinden verilir.

Ağaçlandırılacak, imar ve ihya edilecek sahalarda da baltalık ormanlarda yapılan

çalışmalara ait hükümler aynen uygulanır.

Hane adedinin en az %51'i tarafından kurulan orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin, birim fiyat usulü ile kesip satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık ve kesme kaplamalık tomrukların ve sanayi odunlarının ayrı ayrı %25'ine kadarı, istedikleri takdirde satış istif yerlerinden, Orman Bölge Müdürlüklerinin son açık artırmalı satış ortalaması fiyatlarından %20 düşülerek tespit edilecek bedelle, kendilerine satılır.

Ancak, hakkını mal olarak almak istemeyen orman köyleri kalkındırma kooperatiflerine, birim fiyat usulü ile kesip, satış istif yerlerine taşıdıkları kerestelik, soymalık, kesme kaplamalık tomruk ve sanayi odunlarının ayrı ayrı %25'ine kadarı için, ilgili orman işletmesince istihsal edilen emvalden, aynı yıl içinde açık artırmalı olarak satılan miktarın genel satış ortalaması ile maliyet bedeli genel ortalaması arasındaki bedel farkı, bilançonun çıkarılmasını müteakip nakden ödenir.

Devlet ormanlarında istihsalde çalışan gerçek ve tüzel kişilerin, kesip satış istif yerlerine taşıdıkları yapacak ve yakacak emvale ait istihkak tutarları ayrıca %10 fazlası ile kendilerine ödenir.

Yıllık  retim programına alınmış orman ürünlerinin dışındaki her nevi orman ürün ve artıklarını, tayin olunacak mıntıka ve süreler içinde toplayıp çıkarmaları için, öncelik sırasına göre 40 ıncı maddede belirlenen orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine veya işyerindeki veya civarındaki köylülere ilanen duyurulmak suretiyle ve tarife bedelini ödemeleri şartıyla izin verilir.

Ormana zararlı aacıklar ve kökler ile diğer orman zararlılarının, orman idaresince tespit edilecek şartlarla kesilerek, köklenerek, sökülerek veya toplanarak ormandan çıkarılması için isteklilere izin verilebilir. Bunları kesen, k kleyen, söken veya toplayan kişilerden para alınmaz.

Devlet ormanlarında yaptırılan ağaçlandırma, bakım, imar, kesme, toplama, taşıma, imal gibi orman işleri; işyerinin ve işyerinde çalışacakların hangi mülki hudut ve orman teşkilatı hudutları içerisinde kaldığına bakılmaksızın, öncelikle işyerinde veya civarındaki orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine ve işyerindeki köylülere veya işyeri civarındaki orman işlerinde çalışan köylülere, işyerine olan mesafeleri ile iş güçleri dikkate alınarak yaptırılır.

Bilgilendirme amacıyla Orman Kanunu ve Mera Kanunu çerçevesinde tanınan haklara ayrıntılı olarak yer verilmiştir. Aşağıda Orman Kanunu kapsamındaki haklar daha somut biçimde açıklanmıştır.

EK 3

ORMAN KANUNU UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

Hak sahiplerine verilecek zati yapacak emval miktarları

Madde 7- 31 ve 32'nci madde kapsamına giren köylerdeki hak sahiplerinin yeniden yapacakları ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes inşaatları ile bunların tamirâtı için verilecek yapacak emval miktarları aşağıdaki esaslar dahilinde tespit edilir.

a)Yeni inşaatlar için: Ev, ahır, samanlık ve ambar için Orman Kanununun 35'nci maddesine dayalı "Yapı Sistemlerinin Tespiti ve Uygulanmasına Ait Yönetmelik"te belirtilen miktarlar kadar, kümes inşaatı için ise 2 m³ kadar yapacak emval verilir.

b)Tamirat İhtiyaçları İçin: 31'nci madde kapsamına giren köylerdeki hak sahiplerinin ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes tamiratları için lüzumlu yapacak emval, ilgili işletme şefi tarafından düzenlenecek metraja dayanılarak verilir. 32'nci madde kapsamına giren köy ve kasabalardaki hak sahiplerinin ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes tamiratları için lüzumlu yapacak emval ise, mühendis veya fen memuru gibi yetkili teknik elemanlarca düzenlenen ve yetkili merciler tarafından onaylanan metraja dayanılarak verilir. Tamirat için verilecek miktar, yeni inşaat için verilmesi öngörülen miktarın dörtte birini geçemez.

Hak sahiplerine verilecek zati yapacak emval miktarları

Madde 8- İklim Şartları ile istihsal durumu dikkate alınarak, 6 ve daha az nüfuslu ailelere 18 stere kadar, 6 nüfustan fazla ailelere beher fazla nüfus için 1'er ster ilavesiyle en çok 22 stere kadar yapacak odun verilir.

Zati yapacak emvalin verilmesine ve satış bedellerine ait esaslar:

Madde 9- Hak sahiplerine zati yapacak emvalin ne şekilde, nerelerden ve hangi bedellerden verileceği aşağıda gösterilmiştir.

a) 31'inci madde gereğince, mülki hudutları içinde verimli Devlet ormanı bulunan köylerdeki hak sahiplerinin yeni olarak, yapacakları, ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes ihtiyaçları için bütçe tertibi ve istihsal edilen emvalin diğer tahsis yerleri de dikkate alınarak bu ormanlardan elde edilen emvalin taşındığı istif veya satış istif yerlerinden, Mülki hudutları içinde verimli Devlet ormanı bulunmasına rağmen, bu ormanlardan yapacağı elverişli emval istihsal edilmemesi veya istihsal edilen emvalin hak sahiplerinin yapacağı inşaat ihtiyaçlarına kafi gelmemesi veya o yıl istihsal yapılmaması hallerinde zati yapacak ihtiyaçları bölge müdürlüğü dahilindeki en yakın istif veya satış istif yerlerinden, Tarife bedeli, kesme, taşıma (sürütme ve nakliyat) ve istif masrafları alınmak suretiyle verilir. Ancak; mülki hudutları içinde sadece baltalık olarak işletilen verimli Devlet ormanı bulunan fakat yapacağı elverişli emval istihsal edilmeyen köylerdeki hak sahiplerine yapacak emval zati ihtiyaç olarak verilmez. 31'inci madde kapsamına giren köylerdeki hak sahiplerinin ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes tamiratları için yapacak emval ihtiyaçları ise yukarıdaki esaslar dahilinde maliyet bedelinin üçte biri üzerinden verilir.

b) 32'nci madde kapsamına giren köy ve nüfusu 2500'den aşağı kasabalardaki hak sahiplerinin yapacağı yeni ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes inşaatları için bölge müdürlüğü dahilindeki en yakın satış istif yerlerinden maliyet bedelinin üçte biri karşılığı yapacak emval verilir. Ancak Mülki hudutları içinde sadece baltalık olarak işletilen verimli Devlet ormanı bulunan fakat yapacak emval istihsal edilmeyen kasabalardaki hak sahiplerine zati yapacak ihtiyacı verilmez. Bu yerlerdeki hak sahiplerinin ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes tamiratları için yapacak emval ihtiyaçları ise "Orman Ürünlerinin Tahsisli Satışları Hakkında Esaslar"a ait Kararname hükümlerine göre tahsis bedeli üzerinden karşılanır.

c) 31 ve 32'nci maddeler gereğince hak sahiplerinin yapacakları yeni ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes ihtiyaçları, bir defaya mahsus olmak üzere, bu yönetmeliğin 7'nci maddesindeki

esaslara göre tamamı bir seferde veya bütçe tertibi, stok durumu, tespit edilen zati yapacak miktarı ile hak sahiplerinin talebi dikkate alınarak azami üç yılda da verilebilir. (6831 Sayılı Yasanın 31,32 ve 33.Maddelerinin Uygulanmasına Dair Yönetmelik)

Emval Miktarı:

Madde 5 – Bu Yönetmeliğin 2 nci maddesinde belirtilen hak sahiplerinin yapacakları inşaatlar için verilecek emval miktarı aşağıdaki esaslara göre tespit edilir.

a) Bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirtilen tip projeye göre inşaat yaptırmak isteyen hak sahiplerinin ev, ahır, ambar ve samanlık ihtiyaçları için projelerinde öngörülen miktarlar kadar,

b)Tip projeye dayanmayan;

- Ev için, 6 nüfusa kadar (6 dahil) 12 m³, 6 nüfustan fazla ailelerde beher fazla nüfus için 1'er m³ ilavesiyle azami 16 m³
- Ahır için 3 m³
- Samanlık için 2 m³
- Ambar için 1 m³ emval verilir.

Ev, ahır, ambar ve samanlık inşaatı bir arada yapılmak isteniyorsa, eve verilecek ihtiyaç miktarına yukarıda ahır, ambar ve samanlık için belirtilen miktarlar eklenerek emval verilir.

Müracaat:

Madde 6 – Bu Yönetmeliğin 2 nci maddesinde belirtilen hak sahipleri, inşaatla başlamadan önce bir dilekçe ile ilgili orman bölge şefliğine müracaat eder. Tip projesi varsa onu da dilekçesine ekler. Dilekçede hangi yapı sisteminin uygulanacağı açıklanmak zorundadır.

Taahhütname Verme Zorunluluğu

Madde 7 – Bu Yönetmeliğin 2 nci madde kapsamındaki hak sahiplerinden yeni inşaat yaptıracak olanlar 4 ncü maddede belirtilen yapı sistemlerine uyacaklarına dair örneğine uygun taahhütnameyi ilgili orman bölge şefliğine vermek zorundadırlar.

(Orman Kanununun 35.Maddesindeki Yapı Sistemlerinin Tespiti ve Uygulanmasına Dair Yönetmelik)

Emvalin bedeli

Bu maddelerde belirtilen emvalin bedeline etki eden değişkenler her yıl merkezi olarak

Orman İdaresince belirlenir ve yerelde Orman Bölge Müdürlükleri eliyle ağaç türü ve benzeri farklılıklar dikkate alınarak tespit edilip uygulanır.

EK 4

MERA KANUNU

Tahsis Kararı

Madde 12 –Komisyon, 11 inci maddeye göre belirlenen ihtiyacı karşılayacak miktarda mera, yaylak ve kışlaklar ile bunlarla ilgili sulama ve geçit yeri olarak tespit edilen alanları halkın ortak olarak yararlanmaları amacıyla, o köy veya belediye tüzel kişiliğine tahsis eder ve tahsis kararı valiliğin onayına sunulur. Bu kararda, tahsis edilen yerin niteliği, miktarı, sınırları, hayvan sulama ve geçit yerleri, tahsis amacı, otlatma kapasitesi, aile işletmelerinin büyükbaş hayvan birimi üzerinden otlatma hakkı ve otatabilecekleri hayvan sayısı da belirtilir. İhtiyaçtan fazla çıkan kısım ise, ihtiyaç içinde bulunan çevre köy veya belediyelerle hayvancılık yapan özel veya tüzel kişilere kiralanabilir. Ancak kiralama durumu tahsis edilen köy ve belediyelerin hayvan sayısına göre her 5 yılda yeniden değerlendirilir.

Ayrıca bu Kanun kapsamına alınmakla birlikte, ancak ıslah edilmek suretiyle mera olarak kullanılacak alanlar, gerekli ıslah işlemlerini taahhüt eden özel ve tüzel kişilere kiralanabilir. Kiralama usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

(Ek fıkra: 27/2/2013-6443/2 md.) Kiralanacak alanda hayvancılık için gerekli bakım, barınma ve su ihtiyaçlarını karşılayacak zorunlu hayvancılık tesisleri kurulabilir. Bu tesislerin taban alanı, kiralanacak alanın yüzölçümünün yüzde birini geçemez. Bu oranı bir katına kadar artırmaya

Cumhurbaşkanı yetkilidir. Bu tesislerin yapılması ve kullanılması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Mera, Yaylak ve Kışlakların Korunması

Madde 19 – Muhtarlar ve belediye başkanları; mera, yaylak ve kışlakların ve sınır işaretlerinin korunmasından ve ayrıca tahsis amacına göre en iyi şekilde kullanılmasının sağlanmasından sorumludur. Muhtarlar ve belediye başkanları ayrıca, geliştirme projelerinde öngörülen hususların yerine getirilmesinde, kamu görevlilerine yardımcı olmakla görevli ve sorumludurlar.

Bu amaçla ilgili köy ve belediyelerde "Mera Yönetim Birlikleri" kurulur. Mera Yönetim Birliklerinin kuruluş ve çalışma esas ve usulleri yönetmelikle belirlenir.

Muhtarlar ve belediye başkanları, mera, yaylak ve kışlaklara tecavüz olduğu takdirde durumu derhal Bakanlık il veya ilçe müdürlüğüne, il ve ilçe müdürlükleri de valilik veya kaymakamlığa bildirmekle yükümlüdürler. Bu makamlarca 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun veya 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi uyarınca gerekli işlemler yapılır.

Yararlanma Hakkı ve Kapsamı

Madde 22 – Çiftçi ailelerinin bir mera, yaylak ve kışlaktan yararlanabilmeleri için, bu yerin bulunduğu köy veya belediye sınırları içinde, tahsisin yapıldığı tarihte en az altı aydan beri ikamet ediyor olmaları gerekir. Ancak, Devletçe naklen yerleştirilenler için bu şart aranmaz.

Köy ve belediye sınırları içinde arazisi olmakla birlikte tahsis kararı kapsamına girmeyen çiftçi aileleri, o köy veya belediyeye tahsis edilen mera, yaylak ve kışlaktan yararlanamazlar.

Başka yere yerleşme amacı ile buldukları yeri terkeden çiftçi aileleri, yararlanma hakkını kaybeder. Ancak, bunların sürekli ikamet amacıyla geri dönmeleri halinde, bu hak komisyon kararı ile tanınabilir.

Göçerlerin mera, yaylak ve kışlaklardan yararlandırılmalarında bu Kanun hükümleri uygulanır.

Göçerlerle ilgili uygulama usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Aşırı Otlatmanın Önlenmesi

Madde 23 – Mera, yaylak ve kışlağa, komisyonun tahsis kararında belirtilen miktardan fazla hayvan sokulamaz.

Ancak daha sonra bakım, koruma ve ıslah sonucu mera, yaylak ve kışlağın otlatma ve barındırma kapasitesinde bir artışın olması halinde, köy veya belediyelerin teklifi üzerine veya doğrudan doğruya komisyonca yeniden tespit yapılarak otlatılacak hayvan miktarı artırılabilir.

Sonradan Yerleşenlerle Yeni Ailelerin Yararlanma Hakkı

Madde 24 – Köy veya belediye sınırları içinde çiftçilikle geçinmek üzere yerleşenlerle bu yerleşim yerinde oturup yeni aile kuranlara; mera, yaylak ve kışlağın o tarihteki yeterlilik durumu dikkate alınarak, komisyon tarafından yararlanma hakkı tanınabilir.

İhtiyaç Fazlası Ürünlerin Satılması

Madde 25 – Mera, yaylak ve kışlaklardan elde edilen ürünlerin ihtiyaç fazlası, Mera Yönetim Birlikleri kararı ile satılabilir. Bu satıştan elde edilen gelir, mera alanlarının geliştirilmesi amacı ile köy sandığına veya belediye bütçesinde ayrı bir hesaba gelir kaydedilir ve amacı dışında kullanılamaz.

Mera, Yaylak ve Kışlaklardan Yararlananların Yükümlülükleri

Madde 26 – Mera, yaylak ve kışlaklardan yararlanan çiftçi aileleri, yapılacak bakım ve ıslah çalışmalarına ait giderlere, komisyonca gerekli görülmesi halinde, valiliğin onayı ile belirlenecek süre ve miktarlarda katılmakla yükümlüdürler. Bu katılma şekli nakdi olabileceği gibi, işçilik, araç, makina veya bunların işletme giderleri şeklinde de olabilir.

Mera, yaylak ve kışlaklardan komisyonca tespit edilecek otlatma haklarına göre yararlanacak hak sahipleri bölgenin ekonomik durumu, otlatma kapasitesi ve otlatma süresi dikkate alınarak, komisyonca her yıl tespit edilecek belli bir ücreti ödemekle yükümlüdürler. Bu alanlarda otlatma hakkının üstünde hayvan otlatılamaz, **otlatma** haklarından fazla hayvan otlatanlardan bu ücret, fazla her hayvan sayısı için üç katı olarak tahsil edilir. Muhtarlık veya belediyeler tarafından bu amaçla yapılacak tahsilat, o yerin mera alanlarının ıslah ve geliştirilmesi amacı ile köy sandığına veya belediye bütçesinde ayrı bir hesaba gelir kaydedilir ve amacı dışında kullanılamaz.

Komisyonca tespit edilen ücret ve para cezalarının takip ve tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Yükümlülükleri Yerine Getirmeyenler

Madde 27 – 26 ncı maddede öngörülen hususlara riayet etmeyen ve yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerin mera, yaylak ve kışlaklardan yararlanma hakları, Bakanlık taşra teşkilatının teklifi ve valilik onayı ile en az 7 gün, en çok 30 gün süre ile geçici olarak, aynı fiilin tekrarı halinde ise yararlanma hakkı bir otlatma dönemi için iptal edilir.

Yasaklanmış yerlerde hayvanlarını otlatmaya devam edenlerle mera, yaylak ve kışlak arazisini sürmek sureti ile tahrip edenler ve izinsiz inşaat yapanlar hakkında, valilik tarafından 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun ile Türk Ceza Kanununun 513 üncü ve devamı maddelerine göre gerekli kanuni işlem yapılır.